

VÈRTEX, "L'esplai Multiplica"

14 i 15 d'abril, Vilafranca del Penedès

DOSSIER DE PREMSA

Més de 4.000 infants, joves i monitors de centres d'esplai celebraran els 60 anys de la Fundació Pere Tarrés a Vilafranca del Penedès

- La Fundació Pere Tarrés celebra enguany els **60 anys** dels primers centres organitzadors de colònies, l'origen dels actuals centres d'esplai.
- Uns **4.000 infants, joves i monitors de centres d'esplai** i més de 200 voluntaris celebraran els 60 anys de la Fundació Pere Tarrés el 14 i 15 d'abril a Vilafranca del Penedès.
- La trobada VÈRTEX tindrà lloc a Vilafranca del Penedès, la població que va organitzar les primeres colònies a Catalunya després de la Guerra Civil fa 60 anys.
- **L'educació en valors** serà l'eix temàtic de la trobada VÈRTEX ja que és el que ha caracteritzat la funció educativa i social dels centres d'esplai i de la Fundació Pere Tarrés.
- Els centres d'esplai treballaran els **valors** en funció dels grups d'edat dels infants i joves. D'aquesta manera els petits treballaran l'**amistat**, els mitjans la **identitat** i els grans la **transformació social**.
- Els **monitors i les monitores** són l'eix de la celebració del 60è aniversari de l'origen de la Fundació. Per estar molt propers als infants i adolescents, per la relació d'afecte i respecte que es genera, per la intensitat amb què es viuen les experiències a l'estiu, els monitors i monitores són agents transformadors de la nostra societat i del nostre país.
- La trobada VÈRTEX serà la primera que comptarà amb la **participació d'infants des de primer de primària**, juntament amb els adolescents i joves i els seus monitors i monitores dels centres d'esplai.

1. 60 anys de l'origen de la Fundació Pere Tarrés, sis dècades d'esplai a Catalunya

El curs 2017-18 s'acompleixen 60 anys des que els primers centres organitzadors de colònies, l'origen dels actuals centres d'esplai, es van coordinar per compartir experiències i recursos.

Avui, **Catalunya no s'explica sense la història dels esplais**, element permanent en el paisatge pedagògic dels darrers 60 anys i un fenomen únic a Europa per les seves particularitats i dimensions. Seguint la tradició catalana d'educació en el lleure, els esplais formen part de la infantesa i de l'adolescència de milers de persones de Catalunya que, com a nen/a o com a monitor/a, han crescut i gaudit en aquests centres durant sis dècades.

En certa manera, en els darrers temps els esplais han tornat també als seus orígens. Si l'arrel del seu naixement té un objectiu assistencial en donar suport als infants de les famílies desfavorides dels difícils anys 50, en l'actualitat els esplais esdevenen un agent d'integració social i cultural. I és que, a més de seguir amb la seva tasca lúdica i educativa en els esplais de cap de setmana, alguns centres han obert les portes entre setmana, esdevenint centres socioeducatius, per respondre a les creixents demandes socials de famílies amb pocs recursos, als horaris poc conciliables, i als barris degradats, entre altres problemàtiques.

2. La importància de l'educació en el lleure

A través de les activitats de lleure, es treballen competències i habilitats que ajuden a infants i joves a aprendre a ser, a fer i a viure en el món. L'educació en el lleure contribueix en la lluita contra la pobresa i l'exclusió social. Els esplais i els centres socioeducatius són una **escola de ciutadania on s'inculquen valors** com el respecte per la natura i el coneixement del país, el sentiment de pertinença a una comunitat i la voluntat de transformació del món. Són, també, una forma d'oci alternativa.

Gràcies a la implicació dels monitors/es, educadors/es i voluntaris, aquests espais compleixen una funció preventiva a través del treball amb l'infant, les famílies i del treball en xarxa amb altres entitats i administracions locals. A més, la possibilitat de participar en activitats que es desenvolupen en un entorn normalitzador i inclusiu, fomenta el benestar personal i contribueix a aprendre noves formes de relacionar-se sense recórrer a l'agressivitat, la impulsivitat i el conflicte.

3. Què és i què fa un esplai?

Un esplai és una **entitat educativa sense afany de lucre**, en el que infants i joves comparteixen el temps lliure amb altres companys i gaudeixen d'una educació fonamentada en valors com la convivència, el respecte, l'esforç, l'apropament a la natura, etc.

Els centres d'esplai treballen amb la voluntat de ser un servei per a la comunitat més propera (famílies, parròquia, escola, barri, població...), amb l'objectiu d'educar infants i joves per aconseguir que creixin com a persones des d'una perspectiva integral que té en compte el compromís social amb l'entorn.

Els qui fan possible l'acció educativa del centre d'esplai són els **monitors i monitores** que, des del voluntariat i amb el seu compromís, esdevenen referents positius per als infants i joves amb els qui comparteixen l'experiència de l'esplai. Els monitors i monitores són, majoritàriament, joves d'entre 18 i 25 anys i aquest perfil els fa propers a les necessitats i inquietuds dels protagonistes de l'esplai: els infants, els adolescents i els joves!

L'esplai es caracteritza per la relació educativa monitor-infant i per la capacitat de transmetre uns valors de manera lúdica. Alhora, la seva acció complementa l'educació que els infants i joves reben a la família i l'escola, oferint-los una alternativa positiva per ocupar el temps lliure.

Actualment el **Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans (MCECC)** de la Fundació Pere Tarrés és una federació de **centres d'educació en el lleure** presents a les diferents diòcesis catalanes. Amb un bagatge de 60 anys d'experiència, agrupa gairebé de **199 centres d'esplais federats**, distribuïts en les províncies de Barcelona, Tarragona i Lleida, i també Andorra i Mallorca. Els centres d'esplai del MCECC acullen 21.000 infants, adolescents i joves, gràcies a la tasca educativa i voluntària de **3.700 monitors i monitores voluntaris**.

Un projecte que té com a objectius:

- Promoure l'educació en el lleure des d'una visió integral de la persona.
- Potenciar l'associacionisme infantil i juvenil i el voluntariat.
- Viure els valors anunciats en l'Evangelí com a projecte i model de vida.
- Ser un Moviment català, arrelat en el nostre país, amb voluntat de fer-lo créixer i compromès en la seva plenitud nacional.
- Transformar el nostre entorn des de la pròpia acció, i a partir del compromís i la responsabilitat.

4. 60 anys de colònies, una empenta per al país

Després de la Guerra Civil, d'una manera molt tímida per les limitacions del règim, comencen els campaments escoltes (a finals dels quaranta) i les colònies de vacances a la dècada dels cinquanta, vinculades a les parròquies i dins de Càritas. L'any 1957, per la importància d'aquetes activitats, en nombre i impacte educatiu, es constitueix el Secretariat de Colònies de Barcelona. Per continuar l'activitat de l'estiu, a finals dels seixanta, sorgeixen els primers centres d'esplai que al llarg dels cap de setmana del curs oferien activitats educatives. I ja en l'any 1960 s'inicia el primer curs de monitors de lleure, per capacitar aquests voluntaris i permetre el desenvolupament amb qualitat d'aquetes activitats. Aquella primera formació va donar origen a l'Escola de l'Esplai de la Fundació Pere Tarrés, la primera institució nascuda per formar educadors de lleure a Catalunya.

Cal tenir en compte l'evolució de la funció del lleure. La funció assistencial de les primeres colònies, organitzades per les parròquies a través de Càritas de l'Església de Barcelona, deriva a la **funció educativa, potenciada per l'aparició dels centres que ofereixen una continuïtat**. Això es fa palès, també, en la formació que s'ofereix als monitors, cada vegada més freqüent. Amb aquest nou model, les possibilitats educatives es diversifiquen i, d'altra banda, es fa necessària una entitat que doni aixopluc als centres i a l'emergent univers que creen al seu voltant.

La Fundació Pere Tarrés

El **1985**, el Secretariat de Colònies de Vacances de Barcelona deixa de dependre de Càritas i pren entitat pròpia: **es crea la Fundació Pere Tarrés**. A partir d'aquest moment, el Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans (MCECC) inicia un camí sòlid i regular, com a secció de la Fundació Pere Tarrés, amb una sèrie de característiques i d'aspectes de funcionament: campanyes, les zones de treball, l'equip directiu, els butlletins de comunicació... Tot plegat, elements identificadors del Moviment que s'aniran adaptant al pas dels anys i a les circumstàncies i que en mantenen la identitat.

5. La promoció de la persona

Seixanta anys és una edat especialment adequada per fer balanç i comprovar que el compromís amb la **promoció de les persones** de la Fundació Pere Tarrés continua vigent i ha fet possible que durant l'any passat poguéssim atendre més de 477.040 persones.

Per commemorar aquest aniversari, durant aquest curs posem en marxa un seguit d'iniciatives com la campanya de mobilització per recollir fotografies i vídeos entre els milers de persones que han passat en aquestes 60 anys per les colònies, casals, rutes, centres d'esplai. L'objectiu és fer un recull en imatges de la història de l'educació en el lleure a Catalunya.

Àlbum 60è aniversari de l'origen de la Fundació Pere Tarrés: <https://flic.kr/s/aHskXgP7pM>

6. Els monitors i monitores, eix de la celebració dels 60 anys

Els **monitors i monitores són el principal actiu de la Fundació Pere Tarrés** i la seva tasca en l'educació en el lleure una de les principals raons de ser de la Fundació. Per aquest motiu la celebració dels 60 anys del seu origen són un homenatge a aquesta figura. Una figura que amb poca visibilitat social, i que sovint passa inadvertida als mitjans de comunicació, però cabdal en l'educació en el lleure.

Aquests 60 anys de trajectòria de les activitats promogudes des de la Fundació Pere Tarrés han demostrat la rellevància de la figura dels monitors de lleure. Per estar molt propers als infants i adolescents, per la relació d'afecte i respecte que es genera, per la intensitat amb què es viuen les experiències a l'estiu, **els monitors i monitores són agents transformadors de la nostra societat i del nostre país**. I creiem que la societat no és ni de bon tros conscient del paper transcendental que tenen aquests joves monitors i monitores en l'etapa infantil i adolescent, i possiblement en la seva vida adulta. "Aquesta llavor té un efecte multiplicador, una autèntica revolució cívica silenciosa" afirma Josep Oriol Pujol i Humet, director de la Fundació Pere Tarrés.

7. Trobada general VÈRTEX, "L'esplai, multiplica"

La trobada general VÈRTEX se celebrarà dissabte 14 i diumenge 15 d'abril de 2018 a Vilafranca del Penedès i posarà el colofó final a la commemoració del 60è aniversari de l'inici de les activitats la Fundació Pere Tarrés. La trobada VÈRTEX també commemora la 5a. assemblea de Montserrat, la primera del MCCEC català.

Serà una trobada única i multitudinària, amb la participació de més de 4.000 persones, que comptarà per primer cop també amb infants des de primer de primària com a participants, juntament amb els adolescents i joves i els seus monitors i monitores dels centres d'esplai del Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans (MCECC) de la Fundació Pere Tarrés i amb més de 200 persones voluntàries.

Sota l'eslògan 'L'Esplai Multiplica!', la trobada VERTEX vol esdevenir un punt de trobada per a totes aquelles persones que comparteixen una mateixa manera d'entendre l'educació en el lleure a l'esplai. Així doncs, la capital de l'Alt Penedès es transformarà, durant un cap de setmana, en un gran espai de reflexió per compartir experiències, transmetre **valors** i posar de manifest com l'esplai és una autèntica eina de **transformació social**.

Els valors, l'eix de la trobada VÈRTEX

Justament l'**educació en valors** serà el centre d'interès de la trobada, ja que és el que ha caracteritzat la funció educativa i social dels centres d'esplai de la Fundació Pere Tarrés al llarg d'aquests 60 anys de trajectòria. L'eix temàtic de la trobada s'ha adaptat a cada edat, d'aquesta manera els petits (de 1er a 4art de primària) tractaran el valor de l'**amistat**; els mitjans (de 5è de primària a 2on d'ESO) es centraran en la **identitat** i els grans (de 3er. ESO a 1er Batxillerat) treballaran la **transformació de l'entorn**.

Vilafranca del Penedès

La trobada es realitza a **Vilafranca del Penedès**, el lloc on es van organitzar les primeres colònies després de la Guerra Civil. La zona també es pionera en l'edificació de la primera casa de colònies de Catalunya, la Casa de Colònies Penyafort (Pontons). Les activitats d'estiu que es van organitzar a la casa de colònies van ser el germen d'alguns centres d'esplai de Vilafranca, com el Grup Esplai Parroquial (GEP). El GEP és un dels prop de 200 centres d'esplai federats al MCECC de la Fundació Pere Tarrés, l'entitat de lleure més gran de Catalunya els centres del qual acullen més de 21.000 infants, adolescents i joves, gràcies a la tasca educativa i voluntària de més de 3.500 monitors i monitores voluntaris.

Activitats VÈRTEX

La programació de la trobada VÈRTEX ha estat pensada i preparada amb molts mesos d'antelació per acollir la participació de 4.000 infants i atendre les necessitats, interessos i motivacions de les diferents edats que hi participen. Per aquest motiu, la programació de la trobada té una doble perspectiva: La programació general i la programació per grups d'edat.

Dissabte 14 d'abril de 2018:

10.00h - Arribada dels diferents participants, acollida i acreditació.

A partir de les 10.00h - Cada grup d'edat té la seva programació específica:

Programació grup de petits

Programació grup de mitjans

Programació grup de grans

Diumenge 15 d'abril de 2018:

Entre 9.30h i 10.15h - Inici d'activitats (a mesura que es vagi arribant per grups)

10.30h - Desplaçament davant de l'escenari central

11.00h - Gran activitat moguda davant l'escenari.

13.00h - Acte institucional i parlaments.

13.30h - Final de la cloenda

14.00h - Dinar

15.30h - Inici de la recollida per marxar.

Els personatges de VÈRTEX

VÈRTEX comptarà amb milers d'infants, adolescents i joves. També amb centenars de monitors i monitores i desenes de voluntaris i voluntàries que la faran possible. Però a banda, a VÈRTEX també hi trobarem uns personatges molt curiosos i simpàtics, que ens proposaran diversos reptes, activitats i aventures.

Un conjunt de cinc píxels formaran part d'aquesta gran trobada. A través d'aquests personatges es treballaran els **valors de l'amistat, el sentiment de grup i la transformació de l'entorn**.

Joc Badabadoc, el personatge del grup de petits

En Joc és un píxel juganer i aventurer. És divertit, motivat i rialler. És innocent i feliç. En Joc Badabadoc és un bon amic dels seus amics i amigues.

Els nens i nenes dels centres d'esplai hauran de descobrir qui és en Joc Badabadoc abans de venir a la trobada i rebran una visita del personatge, que els convidarà a ser testimonis de la seva nova aventura.

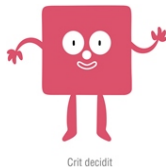
Lot Gargot i Pic Lògic, els personatges del grup de mitjans

Els personatges del grup de mitjans són els contradictoris. En Pic és un píxel responsable i molt organitzat. És un píxel lògic i calculador, excepcionalment racional. En Pic Lògic, ha enviat el seu currículum als grups de mitjans com aspirant a un buit d'una imatge preciosa de la que vol formar part.

En Lot és un píxel creatiu, imaginatiu i esbojarrat. És sensible, empàtic i emocional. En Lot Gargot, també ha enviat el seu currículum als grups de mitjans com aspirant a un buit de la mateixa imatge preciosa de la que vol formar part. El grup de mitjans, descobriren a la trobada VÈRTEX quin dels dos, amb les seves qualitats, aconseguirà omplir aquest buit.

Crit Decidit i Vent Atent, els personatges del grup de grans

En Vent és un píxel sensible i atent, qualitats que el fan ser especial i entendre allò que el mou i el commou. Ara per ara aprofita les seves qualitats per ser un píxel únic i especial, créixer i ser responsable.

En Crit és un píxel constant, perseverant i ferm, qualitats que el fan ser especial i entendre allò que el mou i el commou. Ara per ara les seves qualitats el fan ser un píxel únic i especial, créixer i ser responsable.

Els dos hauran de deixar de mirar-se el melic i posar les seves qualitats en joc per tal de transformar la societat que els envolta.

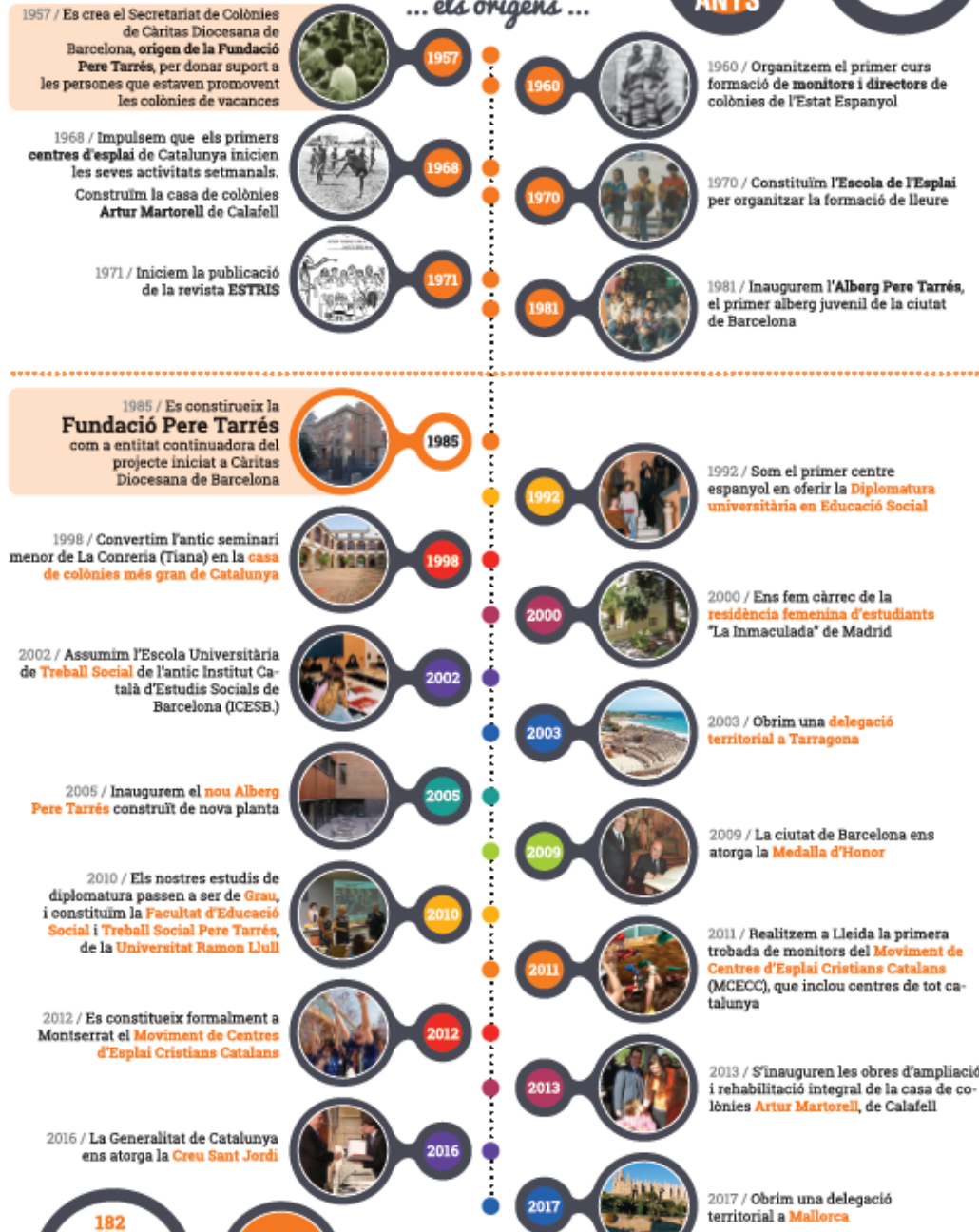
Més informació VÈRTEX: vertex2018.cat

8. Cronologia

CRONOLOGIA // FUNDACIÓ PERE TARRÉS

... els orígens ...

182 centres d'esplai
21.000 infants i joves
3.600 monitors/es

475.000 beneficiaris

Per més informació, gestionar entrevistes o reportatges o il·lustrar les vostres informacions us podeu adreçar a:

Per a més informació:

Isabel Vergara, Nati Pareja i Montse Dalmau
Àrea de Premsa - Fundació Pere Tarrés
Tel.: 93 430 16 06 / Mòbil: 669 84 41 75 / 660 07 34 34
premsa@peretarres.org

La **Fundació Pere Tarrés** és una entitat no lucrativa d'acció social i educativa amb la finalitat de promoure l'educació en el lleure d'infants i joves. Amb el temps, la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió en el Tercer Sector. La tasca social de la Fundació Pere Tarrés està avalada per 60 anys d'experiència, pels més de 400.000 beneficiaris i beneficiàries que cada any participen als diferents projectes i serveis i per l'acreditació de la Fundación Lealtad, prestigiosa institució que cada any analitza la gestió i bones pràctiques de les ONG i ONL més importants de l'Estat Espanyol. L'any 2016 ha rebut la Creu de Sant Jordi que li ha concedit la Generalitat de Catalunya.